

ALFÖLDI HIRLAP.

Megjelenik e lap hetenként kétszer, vasárnap és szerdán. Félévi előfizetési ára helyben 2 pft 40 kr, vidékre postán 3 pft 30 kr. **2-gyes szám 4** pkrért kapható. — Mindenféle hirdetések felvételnek, s egy-egy hasáb sorért 3 pkr számítottak. — Előfizethetni minden k. postahivatalnál; s az előfizetés s a beiglatandó hirdetések átvetetnek helyben a kiadó-hivatalnál Telegdi Lajos könyvkereskedésében. — NVáradon: a takarékpénztárban s Tichi Alajos könyvnyomdánál, — Szatmáron Kovács Istvánnál, — Pesten Biasini Fer. gyorsutazási irodájában.

Előfizetési hirdetés.

Az october 1-étől december végéig tartó évnegyedre előfizethetni az „Alföldi Hirlap“ra helyben 1 frt 40 kr, postán küldve pedig 2 pft 10 kr-ával. Az előfizetést elfogadják: minden postahivatal, s a vidéki megbízottak; helyben pedig a kiadó-hivatal.

Ugy hisszük: meggyőződtek arról vidéki olvasóink: hogy lapunk a **debreczen-nagybányai** postavonal újság-olvasói számára a híreket a pesti lapoknál **előbb** közli; a debreczen-nagyvárad-kolozsvár-szebeni, debreczen-maramaros-szigeti, debreczen-ungvári és debreczen-tályai postavonalok olvasói számára is — főképp a téli hónapokban — a pesti lapoknál gyakorta **előbb** viszi meg.

Még néhány teljes számú példány kapható.

Hivatalos rovat.

Cultus-minister b. Eötvös tudtul adja: hogy bármely vallásfelekezeti lelkészeknek és iskolatanítóknak, kik a harezterre menni elszánják magokat, hivataluk s jövedelmük a haza nevében biztosítottak.

Cultus-minister sept. 1-én kelt rendeletében a selmeczi bányászati és erdészeti akademiára nézve tesz némely rendelkezéseket. A rendelet főbb pontjai ezek:

1. A selmeczi akadémia ezental közveletlen a közoktatási ministerium rendelkezése alatt áll.
  2. Ügyvezetési nyelv magyar leendő.
  3. A jelen hivataloskodó tanárok állomásaikban eddig vett fizetéseikkel meghagyatnak.
- Kimondatik még e rendeletben:
1. Hogy az oktatók közül, kik a magyar nyelvet bírik, a tantárgyakat magyarul adják elő.
  2. A nem sokára bekövetkezendő rendezés után csupán magyarul értő tanárok lesznek alkalmazandók.
  3. A magyarul nemértő tanárok mellé olyan segéd tanítók rendeltessenek, kik a magyar és német nyelvet egyaránt bírják, a tanár német előadásait magyarul ismételtetik a magyarajku tanítványoknak.

September 4-ke.

A múlt néhány héten hazánk ügyei felette rosszul állottak. A bécsi camarilla, s a Metternich tanítványából compingált osztrák kormány, oly ellenségesen állítá szemközt mind ben hazánkban a különböző ajku népfalyokat, mind az elcsábított osztrák népet a magyar fajjal, hogy már a reactio szinte hahotával kaczagott a martiusi ifjuszabadság eltiport virágai felett; s mi több, már találkozték — mint ezt valamelyik hirlapból olvasók — oly embere a reactionnak, ki édes ámulásban oly vágygialigérkezék a jövő tételre Bécsben időzni, hogy ott a megboldogult magyar cancelláriának föltámadását ünnepelhesse. — Kebleinket mély fájdalom fogta el az imádott haza vésztes állapota felett; de fájdalomunkat s aggodalmunkat nem a gyáva reactionariusok alacsony cselszövénye; nem a camarilla fondorkodásai; nem a már már ingadozó bécsi ministerium bujtogatása költé fel annyira; mint azon pártszakadás, mely a hongyülésen a hazának leg lángkeblűbb, s leg genialisabb fiai közt keletkezett; és még sokkal inkább kormányunknak azon tehetetlensége, mely 5 hónapos politikájában szembe-tűnőleg mutatkozték. — De sept. 4-ike helyrehozta a mult minden mulasztásait; — s amnestiát érziink keblünkben a kormány és hongyülés harmadfél hónapig elkövetett minden félszagségei s hanyagsága ellen. A nemzet, mely oly lelkesedést fejt ki, minőt a hongyülés jul. 11-én és sept. 4-éntanusított, el nem veszhet, annak élnie kell. ha bár a pokol minden ármányai kelnének is harcra ellene.

Mirabeau azt mondja: „Ott, hol valamely ország állapotján lényeges rendkívüli változások történnek, a felvilágosodott emberek érzik min-

denek előtt azon szükségét, hogy segédeül jelenek a rengésnek, mert az ezáltal kevésbé erőszakossá válik; ugyanazok fogják érezni, hogy a polgároknak, legyenek bármily pártszinezetűek, bármily rendszer barátai, illy pillanatokban ugyanazon egy célra kell törekedniök: elősegíteni a bizodalom új megállapodását, nehogy némelyeknek makacs ellenállása csak új boszualásokra ingereljen, csak új rázkódtatásokat idézzen elő, s ekként épen azon hatalmat döntse meg, mely körül seregleniök az ország legfőbb érdekei parancsolják.“ E szavakban gyönyörűen van rajzolva az értelmes honfiak kötelessége a forradalmi időszakban, — a haza, a szabadság és függetlenség vésztes napjaiban. E kötelességét teljesíté a nemzetgyűlés sept. 4-dikén, midőn a pénzügyministernek a haza megmentésére tett indítványait egyező akarattal fogadta el, s bármi vész ellenébe, mint egy férfi állván fel, életét s szívverését ajánlá áldozatul az imádott hazáért. E perczen, elnémultak a keblekben a pártszenvédeledek, csupán egy gondolat élt a honképviselői lelkében, az édes haza fenyegető veszedelmének tudata; csupán egy érzelem élt keblökben, az imádott hazának lángoló szerelme; s így sohajtának fel mindnyájan: „neked élned kell, oh hon! Oh, vajha a hazának minden fiai azt gondolnák, mit a képviselők e perczen gondolának! oh, vajha e hon minden fia keblét azon szent érzelem dagasztaná, mely azon perczen a ti kebleteket, hon atyái! dagasztá! És vajha az egész nemzet, mint egy férfi felállván a honvédelmére, e szavakat harsogná: neked élned kell, oh hon, bármilyen vésznek ellenében! Ugyvan, honfiak! a képviselők megérték hivatásukat, a haza megmentése előtt elnémultak kebleikben minden pártszenvédeledek. A pénzügyminister Kosuth nyilatván, hogy a ministerium azon hatalommal, melyet kezében tart, a hazát megmeníteni nem képes, felszólítá a képviselők házat: rendelne oly hatalmakat, melyek nem a törvényből, hanem a kényszerítő körülményekből s a haza veszedelméből merítvén az eszközöket a haza megmentésére, képesek legyenek elhárítani a vészfelhőket, melyek hazánk függetlenségét s ifju szabadságunkat elborítással fenyegetik. A ház elfogadá az indítványt, s a horváltügy előkészítésére s kiegyenlítésére már 12 tagból álló küldöttséget nevezett ki. Az alvidékre pedig teljhatalmú biztosul az erélyes Beöthyt küldte; — a vezérségről lemondott Bechthold helyett a seregek vezérletével, míg alkalmas egyént nevezhetne ki, a hadügyministert bizta meg. E hatalmak körül kell most a nemzetnek minden bizalmát, minden rokonszenvét és erejét összpontosítani. És ha ezt tesszük, meg lesz mentve a haza, meg lesz tartva szabadságunk, és a Magyar nemzet, mely egy zöld oasként áll az európai idegennépek ellenséges Saharaán, biztosítva lesz a megsemmisüléstől s a gyalázatos nemzeti haláltól. És ti! kikre a hon szabadítása bízott, ragadjátok meg az alkalmat, válaszátok a leghathatósabb eszközöket, számoljatok honfi kebleinkre s edzett karjainkra. —

Vidéki tudósítások.

Tyukod, sept. 2. Ma érkezett meg a Szalmármegyei önkéntesek egy része falunkba toborzani. Mindnyájan derék férfiak; szemeikben nemes elszánás, oldalukon a rég pihenő kard fénye világolt. A toborzásnak eredménye az lön, hogy falunkból 16-an ajánkoztak az önkéntes honvédek zászlója alá.

Kálló, sept. 4. Ordo est anima rerum. Rend a lelke mindennek. — Fő kellék ez, főleg a tanácskozásokban. — Ki e főtényezőt a higgadt vitatásoknál, — mai, egyedül a 200,000 főnyi rendes honvédsereg alapjául szolgáló összeírás tárgyában sürgöny útján érkezett ministeri rendelet folytán, főispánunk elnöke alatt tartott bizottmányi ülésünkben keresné: véghetetlenül csalódnék. — Az indítványozási vizsketeg, annyira meglepte táblabíró urakat, hogy a sok tarkabarka indítványról szinte hemzsegett, — maga a nyugalmas levegő, — úgy nőttek azok, mint eső után a mérges gombák. — Nincs kedvünk üres phrasisek taglalásába bocsátkozni: átalánosan csak azt jegyezzük meg, hogy ha már némely urak, unalmas dictióikat minden áron elmondani akarják, legalább a parlamentariss discussio egymásután-ját tartásuk meg, s öt hat rendbeli meg nem emésztett, s így el nem fogadható handabandáikkal, maihoz hasonló bábeli zavart minduntalan ne okozzanak. Az összeírás rögtönös megtételére 32 rendbeli küldöttség neveztetett ki, melyek a legszigorubb felelet terhe alatt, folyó hónap 10-kére munkálataik végeredményét beadni kötelesek. — A megyénkbeli 1000 főnyi önkéntes csapat már alakulva van. — A sereg öltözete, túri süveg, magyar dolmány, nadrág; és szuroynyos vadász fegyver, sajátágos egészlet képeznek együtt. — Adja az ég! hogy a honalapító Zabolcának harcziás szelleme nemtőként öröködjék, e tett-erővel diszló kis sereg felett, hogy szabadságunk harcziában a hon szerző méltó utódainak, a haza színe előtt nevezhessük őket!! Áldás rájuk! Vidéki.

Ujváros, sept. 4. Egy nem régi ministeri rendelet, csak az oly nemzetörök kimozdítását kívánta volt, kik hosszabb idej táborozásra önkénytelen ajánlkoztának. Szabolcsmegye ennek következtében elhatározván, hogy köréből legfeljebb egy évi időre, ezer ilyen önkénytest küldend ki: oly értelmű rendeletet bocsátott a közönségekhez, hogy a rájuk aránylag kivett számú önkénteseket, a ministeri rendelkezés képezt, toborzás útján állítsák ugyan ki; azonban, ha valamely helységről a határozott szám ki nem telnék, az alispán az illető helység rovására kipótolandja azt. — Nálunk Ujvároson, az érintett megyei rendelet köztudatása s fogantatása feletti tanácskozás végett, f. hó 1-ső napján volt népgyűlés, P. A. szolgabíró elnöke alatt. Jelen volt a gyűlésen az egyik nagy földbirtokos S. L. s a másíknak ügyvéde P. L. is. S midőn a közönség elhatározá, hogy a köréből kiinduló 35 önkéntesnek fejenként 40 ezüst forint adasék mintegy ajándokul s buzditás végett, s hogy ezen összevet, valamint a toborzási s felruházási költséget is, a város, több szabolcsmegyei helységek példája szerint, birtokaránylag fizesse: P. L. ügyvéd ur felszólítá a szolgabírót, hogy a következő zavarok megelőzése végett, nyilatkozzék a felett, hogy valjon ezen költséget tartoznak-e fizetni az olyanok, kik itt birtokosok ugyan, de folyvást itt nem laknak, azaz a földes urak? Erre a szolgabíró ur határozatlan kijelenté, hogy nem tartoznak. — Valóban csodálkozni lehet rajta, hogy valaki e hazában, de különösen megyei életünkben, oly nagy fontosságú hivatalnok, mint a szolgabíró, a közteherviselés eszméjét, s az ezt hazánkban is törvényerejére emelő 1847/8 VIII. t. czikket így értheti és magyarázhatja. — Combináljunk csak egy kissé, és pedig józan logicával, s tüstént meg fogunk azon igazságról győződni, hogy a birtokarányla-

gos és közös teherviselés törvényének eszméje, joformán a személyre épen semmit, hanem egészen csak a birtokra tekint; neki mindegy Péter avagy Pál bírja-e a jószágot, lakják az Londonban avagy Párisban, ő adót vesz az illető ország vagy közönség részére, tulajdonkép nem a személytől, hanem a birtoktól mindaddig, mik ez annak körében esik. — Ezt megjegyezni azért láttam felette szükségesnek, mert nálunk is, a községi rendszer teljes kifejlésével, több nemei fognak előállni a községi adónak; legközelebb pedig ilyen leendő már a nevelési adó, mely mint tudjuk, épen úgy a birtokarány eszméjére van alapítva a törvény által, mint az országos adó. És ugyan mi eredménye lenne akkor szegény népünknek nézve a közös teherviselés törvényének, ha nagyobb birtokosaink a valaholvaló nem folytonos lakás miatt az ilyen közterhektől felszabadíthatnának.

X Hajdú-kerület, sept. 5. Évnyegyedek közgyűlésünk tegnap kezdte, legelőször a belügyminister azon rendelete olvastatott fel, melyben a 19 éves ifjak összeírása parancsoltatik. Ez minden vitakozás nélkül teljesített rendeltetett a közölt szabályok szerint, s az összeírásnak minelőbbi bevezetésére mindenik városra külön küldöttség neveztetett. Mennyiben pedig más előbbi, de különösen ezen sügönyből a kerület a hazának sok oldalról veszélyeiről értesült, elnök főkapitányunk kérdést intézett a városi küldöttekhez, vajjon a közelebbi hó folytán tartott rendkívüli gyűlésben meghatározott 800 gyalog és 250 lovas önkéntes honvéd kiállított-e már? mire a városok helyett, a jelen volt őrnagyok részéről jelentetett, hogy a gyalogok 525, a lovasok 88 számmal már kiállottak, Bőszörmény igen kevés híján, Nánás egészen, Dorog, Hadház és Pécs nagyobb részben által is küldötte az illető gyűlésre a honvédeket, egyedül Szoboszló maradt annyira hátra, hogy 196-ból 22-nél többet nem állított ki. Ennek okadólása végett a szoboszlói hadnagy felszólítván, ez előadva, mikép ő a toborzást megkezdte; azonban tudván, mely igen nagy teher hárul a lakosokra azáltal, hogy az általuk kiállítandó egyéneket fejenként 61 vlt 30 krba kerülő ruházattal, e mellett 12 pkr pótlék-zsoldal határozta e kerület naponként ellátatni: indítványozta, hogy ne zsoldért vállalkozzanak, hanem honszeretetből, s miután ennek sikerét nem látta, fogantatva vette a kerületi határozatot, toborzás útján; azonban, mert Szoboszlón egyetértés nincs, minden buzdító lelkesítő szava pusztában hangzott el. — E tárgy miatt vád emeltetett alkapitány F. J. ellen, ő mondatván egyedüli okául, hogy Szoboszlón a meghatározott számmal az önkéntes honvédek ki nem állíthatottak. A vita heves és ingerült volt. Végre is F. J. magát a vád alól teljesen kimenteni nem tudta. A vita azzal végződött, hogy a közgyűlés a városoknak s főleg Szoboszlónak újlag köteletségévé tette az önkénteseket a meghatározott számmal mielőbb kiállítani.

Fővárosi ujdonságok.

— Kossutunk sept. 4-én a szószékről betegyába ment, vagy is vitetett. Ő nekünk most nélkülözhetetlenebb mint valaha. Imádkozzatok életeért.

— A Mária-si szerezdről azon dicsőséges hírt hallottuk, hogy magokat de facto magyar labra állították, azaz midőn a magyar határba beléptek, frakkjaikat spenczelekké stuczolták; ha e hír való, úgy ez a második nagyszerű esemény, melyet a magyarnak hazaszeretete jelen borongós körülményeik közt fölmutat. Mária-si méltó párja lenne a Lenkei huszároknak.

M. — Az Apponyi-kormányának egyik poroszloja, egy nagy megyének volt administratora, kinek bűn rovása 34 Kreishauptmann collégái összes rovásánál jóval hosszabb, a minap eladván gyapját egy itteni nagykereskedőnek, ez, árát magyar bankjegyekben akarja lefizetni, s miként fogadja e három próbás hazafi a kínált pénzt? „Félre ezen ronggyal, adta zsidója — ugymond — vagy miudjárt kidoblak!” Híjába, a pecsovics csak pe-

csovics marad, még mártius 15-ke után is, haza és emberiség neki, csak úgy nem üres szavak ha belőlök anyagi haszon ígérkezik.

— Sept. 5-én estveli 5 órakor utaztak el a felső és alsó ház egyesült követői a „Nádor” gözössel Bécs felé. A nézők roppant tömege csoportozott a Dunaparton, hogy ezen küldöttségnek, mely egy egész nemzet reményét vivé magával, üdvözölje „éljents” kiáltson. — A küldöttek, jól fölfogva küldetésök fontosságát, minden fény nélkül, egyedül szolgáltaiktól kísértetve, jelentek meg. Midőn a hajó elindult, a nézők harsány éljen-nel törtek ki; de ez nem volt a szokott örömkialás, ezen éljenekben egy egész nemzet reményteljes kívánatai feküvének. A hajó elindulásakor a küldöttek kendőiket lobogtatták a nézők felé, s kalapjaikat csóválták.

— A sept. 5-én megérkezett gözösök érdekes híreket hoztak Bécsből. Nevezetesen, hogy Schwarzer minister elbocsátatása iránt folyamodott, mely valószínűleg el is fogadtatott. — Minister jelöltekül említettnek Borrosch, Strohbach és Fischer. — Annyi mindenesetre igaz, hogy a bécsi ministerium ismét ingadozik; az új ministeri combinatiók sok felé ágaznak.

A pénzügyminister jelentésének kivonata. (Folyt.)

Ez általános észrevételek után a költségvetés egyes kiadási rovataira a pénzügyminister következő észrevételeket tesz:

1) Ő felsége udv. tartására, a segéd katonai testületek és a közös diplomacia testületével együtt a mult országgyűlés 3,900,000 pftot határozott; ennyi van a jelen költségvetésben is. De e három tétel egybezarva nem maradhat.

A magy. nemzetnek önálló haderőről kell gondoskodnia, s így a tüzérek, hidások árkászok is, kell, hogy egészítő részét tegyék, mire a hadügyminister 1,301,807 ftot vett föl. A küllatmasságokkai érintkezést is országunknak saját megbizottjai által kell kezelnie, s e végett az 1848: 3 t. kiegészítésére van szükség. Ezek után a had- és külügyministeriumhoz tartozandván, egyedül ő felségének udvartartási költségeit kellene meghatározni.

E pontra nézve megjegyzendő még, hogy Budán a kir. lak nagyobbítására ő felsége által már régebben egy összeg volt kirendelve, s a munka foly is. Most a nemzet hő óhajtása, hogy királya Budán lakják: illő tehát fényesebb épületről gondoskodni, mire még 200,000 ft. kívánatik, s ez még e rovatba sorozandó.

2) A külügyministeri költségek közt a küllöldi követségek, s ügynökségek költségei még elő nem fordulnak, mivel törvényhozás által még nincsenek meghatározva, a mi küllországi megbizások eddig voltak, azok ez évben a pénzügyministeri kiadások közé vitettek be. Ha a törvényhozás a diplomacia iránt bővebb intézkedést kíván, szükséges lesz erre is mintegy 300,000 frtnyi hitelt nyitni.

3) A pénzügyministeri költségvetés iránt megjegyzendők:

a) A nyugdíjak és nyugberek összege 1,669,767 fra van számítva. — A törvényhozástól függ e rovatok átnevezésével, vagy új nyugdíjazási rendszert megalapítani, vagy mostani állapotjában hagyni.

b) Bankjegyek s. álladalmi utalványok készítésére 300,000 fra van fölveve. Előre levén látható, hogy a közállomány finanszmunkálataiban az 1 és 2 frtos jegyeknél meg nem állapodandik, nehogy a kibocsátás technikai nehézségei miatt fenakadás történjék, a finanszminister az állodalom használatára saját műhelyt szerelt föl, s a bankjegy-kibocsátás évi költségei fejében 300,000 ftot tett jegyzékbe.

c) A bányászat (Erdélyt ide nem értve) a költségvetés részletei közt 333,900 pft karral tételik ki. Megnyugtatóul szolgálhat azonban, hogy e hiány nem a bányászati rendes üzlethöz ered, hanem onnan, mert nagyszerű művek vannak épülőben. Biztos kilitása lehet a nemzetnek, hogy e beruházások után a magyarországi bányászat 1 millió pftnál több tiszta jövedelmet hozand.

4) A közmunka és közlekedés — ministeri költségvetésben 8,000,000 pft vízszabályozásokra és vasúttakra van fölveve, mi inkább beruházás, mint kiadás. A pénzügyminister semmit sem ohajt inkább, mint hogy ezek a jövő évben valósíthatassanak. Ez azonban két föltételezvéen, ha háborunk lesz, illy nagyszerű építés lehetetlen; ha ellenben békénk lesz, a hadügyministeri költségvetés ennyivel bizonyosan megkevesedik. Miért az összes költségvetésből 8 millió levonható.

5) A vallás- és közoktatásügyi-minister 2,902,394 frtnyi költségvetésben a cathol. iskolák, s egyházi költségek nem foglaltatnak, mivel ezeknek saját alapjuk van.

6) A hadügyi-ministeriumnak 39 millió frtot haladó költségvetése a mostani renkivüli körülményekhez van szabva. Ha a honvédelmi új rendszer életbe lép, a költségvetés is ahoz képest fog változni. Megjegyzendő még az is, hogy a fölvevett egy tüzérezred csak kezdetnek tekintendő.

7) A nemzetlörségi költségvetésben 1,800,000 csak 3 évig lesz állandó rovat, minthogy a honvédsereg 14 zászlóalja kerül ennyibe; 1 pft pedig fegyverzeti költség, mi nem minden évben fordul elő.

Nehogy pedig hazánk valaha többé illy borzasztó állapotnak legyen kitéve, fegyvergyárak létesítésére is történtek intézkedések, melyek közül a pesti, a kincstárból havonként fölszerelési segítségül 35,000 frt előlegezést nyervén, már novemberben olly karban lesz, hogy naponként több száz kész szuronyos puskát fog kiszolgáltathatni.

8) A költségvetésben az urbériségek kármentesítése nincs fölveve; mert a földbeeslés nem levén végrehajtva, az összeget sem tudhatni. Számítható azonban, hogy mintegy 100 millió pft-ra menend. (Folyt.)

Országgyűlési tudósítások.

A képviselőház sept. 1-i ülésében a pénzügyi jelentés részletes tárgyalása folytattatott. — A ministerelnöki kiadások rovatában az asztali felszerelésre megkivántató 20,000 pftnyi összeg, melynek megadása tegnap a baloldali néhány szónoka által elleneztetett, a mai ülésben felállással történt szavazás útján a ház által megadott.

A nyugdíjakat illető költségvetésnél Madarász által indítványoztatott, hogy a magyar és erdélyi volt cancellaria azon hivatalnokainak, kik a megbukott kormányának zsoldosai voltak, s kik még jelenben is tényezői Magyarországon a reactionnak: ugymint, Virkner Paziuzzi, s többeknek nyugdíj ne adassék.

Ez indítványt a közlekedési minister ellenzé, kijelentvén, miként kénytelen ezen popularis eszme ellen felszólalni, mert midőn a mult országgyűlés a szabadság és testvériség eszméit kimondá, egyszersmind amnestiát is adott mindazoknak, kik ellenei valának.

A jelen komoly időben — szóló szerint — mi sem növelné inkább a bajt; mintha a magyarnak az amnestiát megtagadná.

Nyári e tárgyra vonatkozólag megjegyzé, miként önmagunknak kárára működünk akkor, ha azon embereknek, kik most is készek mindent elkövetni Magyarország függetlenségének aláadására, pénzt adunk a haza pénztárból.

Igen pártolja Madarász indítványát, mert Pulszki értesítése szerint a volt cancellariának némely emberei a cancellariát meglópták, a horvátügyeket érdeklő igen becses okiratokat elikkasztván.

E tárgy felett még egy ideig folyt a discussio, mig végre a ház azon határozatot hozta, miszerint a ministerium odautasittatik, hogy a nyugdíjazandók személyzetét terjessze elő, s akkor a ház fog a felett határozni, hogy a mostani kormány nál nem alkalmazott hajdani tisztviselők közül kik kapjanak nyugdíjat. —

Hosszabb viták keletkeztek még Irányinak azon indítványa felett, miszerint Pest városa az árvíz ellen biztosítsassék.

Azok, kik ez indítványt pártolák, főképen azon okkal éltek, miszerint Pest városának az árvíz elleni biztosítása nemcsak municipalis, de országos érdekü is, mivel ez kereskedelmi szempontból is szükséges intézkedés.

Szavazásra kerülvén a kérdés, a ház többsége Irányi indítványát elfogadta, s a Dunapart rendezésére 50,000 pftot megszavazott.

Ezekon kívül a mai ülésben még következő nevezetes határozatok keletkeztek. A közlekedési minister kívánatára a Tiszaszabályozás az okvetlen költségek rovatába felvétellett. Továbbá a ház oda utasította a közlekedési ministeri, hogy a Pest és Kolozsvár közt fölláttatandó vasut tervét minél hamarabb elkészíttesse. —

Kiemelendő még Kubinyi Ferencznek azon indítványa, miszerint a nemzeti muzeum minél hamarabb felszereltessek.

Ez indítványt a ház Nyári azon hozzáadásával együtt fogadta, miként azon okiratok, melyek Mátyás korából a magyar historiára nézve nevezetes forrásokul szolgálhatnak, a kamara, és cancellaria levéltáraiból — a hol most találtatnak, a nemzeti muzeumba tétessek át. —

A képviselők sept. 4-iki gyűlésében nem került elő a napirend, hanem a testben megtörtént, de léleken törhetetlen Kossuth lépett szószékre, s így szólott:

Kossuth Lajos: (Feszült figyelem közt a székre lép) Tisztelt képviselőház! Kimondhatlan szerencsémnek érzem magamat, hogy épen a jelen percekben, mikor minden embernek kettőzött erőre van szüksége, engem a betegség annyira elnyomott, hogy alig tudok megállni, és alig tudok szólni. (Üljön le). Akkor nem fogják hallani, a mit mondok. (Tessék leülni; leül).

Ne méltóztassanak várni, hogy valami hosszas motivált előadást tegyek, csak egyszerűen és röviden kívánok szólni azon hitben, hogy a tisztelt képviselőház előadásomnak motivumait a körülményekben találandja.

A múlt országgyűlés végével a ministerium atvette a kormányzást, esküt tevén le hűségre, a király és alkotmány iránt, és engedelmessegre a törvény iránt. A haza felett összetornyosuló vésznek ellentánni a ministerium ezen helyzetben csak úgy és akkor lett volna teljesen képes, ha mind azon constituált hatalmak, a melyeknek kifolyását képezi csak egy ministerium, annak működését őszintén előmozdítja. A ministerium ilyen előmozdításra nem talált.

Ő felsége a király iránt a legfeszültebb hűséggel viseltette hónapokon keresztül csak azért esedeztünk, — nem hogy ő felsége valamely rendkívüli erővel támogassa az országot, — csak azért esedeztünk előtte, hogy hű magyarjai közötti megjelenésével adja meg az új alkotmányból kifolyó új kormányának azon morális támaszt, a mely a monarchia eszméjében és a magyar nemzetnek a fejedelem iránti pietásában helyeztetik. Őt hónapokon keresztül esedeztünk ezért; — s még sem történt meg.

Egy hadsereggel találkoztunk pártütés és zendülés ellenében, a mely pártütés és zendülés a fejedelem nevében mondja magát működni. Mi volt természetesebb, minthogy ő felségétől kértük, hogy a hadsereg, melly egyedül volt meg és van Magyarországon még most is, ő felsége által hozassék a hűség tiszta eszméjére vissza, melly nem abban áll, hogy ő felsége nevében a magyar király ellen pártot tissenek; hanem, hogy ő felsége kormányjának engedelmeskedjenek. Ő cs. és kir. felsége méltóztatott e részben egy pár manifestumot kibocsátani; hanem őszintén megvallom, nekem erős meggyőződés, hogy az ő felségét legközelebb környező körökből sok történet ezen parancsok sikerének meghiúsítására; sok történet arra nézve, hogy a hadseregben azon szellem foglaljon helyet, miképen ő felségének talán nem is az akarata, mi azon parancsokban foglalattik. A bécsi kormány részéről, — melly fejedelmünknek egységénél fogva kétségtelenül, nem mondom, hogy közre dolgozni, azon egy fejedelem a magyar király koronájának épségében megtartására, tartozott volna, de legalább nehézséget nekünk nem tenni, — ellenkezőt tapasztaltunk.

És mind ezek ellenében a ministerium, melly hűséget a király és alkotmány, és engedelmesseget a törvénynek esküdött, igen természetes, hogy csak a törvényes eszközökkel élhetett, a melynek minden oldalról elzárva tartott, míg végre nyílt kijelentésekben nyilvánult a hadsereg nagy részéről az, hogy a határőrök, a horvátok, szóval a hadseregnek eddigi zászlói alatt küzdök ellenük nem fognak küzdeni; voltak kik nem mondták ezt, de a nagy rész igen. E mellett csak még a kinevezés hatalma is törvény által megköveleven, teljes lehetetlenné tétetett a ministerium kezében, hogy alakíthassa ezen sereget.

En, tisztelt ház, erősen megvagyok győződve, hogy vagy végtelen kell szakadni tüstént ezen állapotnak, vagy pedig a nemzet kénytelen lesz ideiglenesen oly végrehajtó hatalomról gondoskodni (igaz), a mely végrehajtó hatalom ne legyen kénytelen a maga eljárásának eszközeit a törvényből, hanem a haza veszélyéből meríteni. — (Igaz) A ministerium, a mely így meg van kötve, mint ez, nem mentheti meg a hazát (igaz); és ha én e perczben még arról a székéről (ministeri székre mutat) léptem a székre, csak azért tettem, mert két ministertársunk Bécsben van, nem akartam, hogy az mondassék, hogy a végső kísérleti eljárásban, mellyre ki vannak küldetve, rögtönzött idő előtti lemondásom által, már gátol okoztam. Én azon készséggel és elhatározással, azon meggyőződéssel, hogy az ekképen megkötött ministerium a mint van, szemközt az ellenséges hatalmakkal, nem azért, mert én vagy más a minister, hanem azért, mert olyan a ministerium a maga constitutiójában, mint a minő, meg nem mentheti a hazát. Fel kérem a hazát, hogy nagy határozatokra és eltökélésekre készülve, az utolsó lépések sikerének megkísérlésében a még most létező ministeriumot támogassa. A ministerium Beöthy kormány biztos urat lerendelte a táborba, teljes hatalommal s azon megbizással, hogy állítsa fel a hadsereget, szóljon hozzá a hazának nevében, lelkesítse, buzdítsa őt hűségre, tegye biztossá a nemzet méltánylásáról és hálájáról a híveket, s birjon hatalommal az ott levő hadügyministerrel egyetértőleg rendkívülieg is tenni mindent, mit a fenforgó körülmények a haza megmentésére szükségessé tesznek. A ministerium midőn ezt tette, tette egy ily hatalom nevében, melly ma van, holnap nincs; ezen eljárásnak mélyebb, biztosabb, állandóbb alapot kell adni, s azért kérem a hazát, nyilatkozzék, ha Beöthy kormánybiztosnak e részbeni felhatalmazását a nemzet képviselői részéről helyesli-e? (A képviselő ház tagjai néhányan kívül felállván helyeslést mondanak) Beöthold vezér lemondott állásá-

ról, a ministerium felszólította a hadügyministert, ismerje kötelességének ott maradni a vész helyén, a táborban tartani, és a körülménynek szerint a haza megmentésére intézkedni s onnan el nem jöni, míg oly kezekbe nem adhatja és nem adja a vezérletet, melly kezek a harcmezőn kivított érdemkénél fogva, szintúgy a hadseregnek mint a nemzetnek bizalmát bírják. Kérem a hazát, hogy e részben a vezérnek, olyan vezérnek kinevezésére egyenesen a hadügyministert határozatilag a maga részéről utalítsa (helyes). De tisztelt képviselőház! velünk rúg, ocsmány játék játszatik (már régen). A mivel világnak morális ereje az igazságos ügyet támogatja. Felhívom a hazát: a nemzet képviselőinek nevében, készítsen rögtön manifestumot Európához, mellyben el legyen mondva a magyar nemzet szándéka, el legyen mondva a magyar nemzet joga, mérsékeltse, hűsége minőhöz hasonlót a legközelebbi időben Európa példája nem mutat, hogy nyíltan álljon Európa előtt, miszerint annyi armányok által mérsékelt követeléseink és elidegeníthetlen jogaink alapján megdöntöttek bennünket, s bennünk a civilizációnak egyik előbástyája és a szabadság egyik oszlopa rendítetik meg. — Kívánom, hogy a ház appelláljon isterre és Európának igazság szeretetére s készítsen egy manifestumot. A ministerelnök és igazságügyminister felküldettek Bécsbe a ministerium határozatából, a végett, hogy egyszer már végkép lássuk tisztán, határozottan: hogy áll irányunkban a dynastia, hogy áll Austria? Ne mondjunk gyanúsításokat, ne használjunk ellenséges indulatokat, hanem határozott tények álljanak elő. Esedeztünk ő felségének, méltóztassék a Magyarországon levő bármely fegyverzetű hadseregnek saját aláírása alatt szétküldendő tábori parancsokban kijelenteni, miképen ő felsége minden katonától, bármí rendű, bármí fegyverzetű legyen is, szorosan megvárja és parancsolja, hogy a míg Magyarországon van, a magyar kormány parancsai szerint a hon minden ellenségei ellen szint azon hűséggel és vitézséggel szolgáljon, mint a magyar hadseregek most ő felsége trónjának támogatására híven és bátran szolgálnak, még a hon fenyegető veszélyeknek híreiről is elzárva. 2-or kértük ő felségét, hogy miután az ő felhívása következtében a magyar nemzet, mindjárt országgyűlés elején, magáéva tette és elfogadta, a ministeriumnak azon nézetét, hogy a horvátok irányában minden méltányos és igazságos kívánataik teljesítésére kész: emel fogva a horvát mozgalmat, mennyiben horvát mozgalom és nem más természetű mozgalom, békes uton kell a két nemzet között elintézni; mert nem lehet, hogy két nemzet idegen bujtozatások következtében, idegen ezélok végett, egymást rontsa, pusztítsa, szenvedésekkel és vérrel árasztja el hétszázados kapcsának terén; mivel annyiban a horvát kérdést barátságosan kell kiegyenlíteni, küldjön parancsot Horvátországba, hogy Magyarországot megtámadni ne merészeljék. 3-or kértük ő felségét: méltóztassék napot határozni a közelebbi időre, mikor fog ide lejőni, s méltóztassék hosszas itt mulatása által azon morális stílyt, melly a királyság eszméjében fekszik, megadni saját trónjának megtartására: — mert azért küzdöttünk, azért vagyunk veszélyben. Ha nem vezérelt volna bennünket ezen nézet, s a trón iránti hűség azon napokban, mikor az arstriai háznak semmi támasza nem volt a föld kerekén, midőn szétbomlott a csekély, Olaszországban levő hadsereg, ha mondom azon hűség nem lett volna bennünk, sok dolgok másképen állának. De általengedte mindig a hűség ezen nemzetet, s azért megkívánhatja, hogy ő felsége nyújtson segédkezelést trónjának megtartására, ha azt megakarja tartani. Azért kértük ő felségét, méltóztassék egy kis türelemmel lenni. Kértük ő felségét, hogy méltóztassék lejőni, s a hazának tudtára adni, s nyilatkoztatni, hogy a végett jön le, miszerint a törvények, s az alkotmány fenntartásában és jogainak megőrzésében, melly nemzeti jogaink tronusának existenciájával kapcsolatban vannak, hosszab itt mulatása által, közre kíván dolgozni. Egyszersmind felküldöttük a hadügyi és pénzügyi törvényeket szentesítés végett. Kérem a hazát, addig ne tegyünk semmit, míg a siker reménye el nem érkezik; de már nyolcz napja, hogy fenn vannak társaink, és most is hogy mennek a dolgok? mintha a használat mérlegén nem feküdnék egy felől nemzetek sorsa, másfelől nem feküdnének koronának existenciája. Kérem a hazát méltóztassék egy küldöttséget küldeni ő felségéhez, jöjünk tisztába dolgainkkal, de nem a végett menjen a küldöttség, hogy ott heteket mulasson, hanem nyisson magának utat a fejedelem trónjához, mondja meg; hogy a haza veszélyben van, és veszélyben a trón, tehát akarja-e ő fels. megtenni azt, mi a nemzetnek megtartására szükséges. Nem várhatunk napokat s heteket, midőn hónapokon által az intrigue minket veszélybe döntöttek; gyors határozatot akarunk, düljön az jobbra vagy balra, hogy számot vehessünk magunkkal, mivel tartozunk a hazának, (éljen!) ne mulasson ezen küldöttség ott 24 órát, tudni fogjuk ha nem fogadtatik el, hogy mit akarnak Bécsben. Kérem a hazát, méltóztassék ezt megtenni, s a ministerium részéről most kísérletben levő utolsó lépést — mert természetesen utolsó lépés a törvényhozás részéről — támogatni, s a nemzet erejével sikerre vagy valóságra vezetni. Végre, mert semmi a világon lelkeknek nem faj annyira, mintha az armányok azon diadalát látom, hogy nemzetek — mert nemzetek nem

ismerhetnek nagyobb kincset a szabadságnál — armányok következtében, a szabadságnak szent neve alatt, egymás ellen vérontásra izgattatnak, kérem a hazát, méltóztassék egy kis biztalmat nevezni, melly a ministeriummal értekeznek a horvát ügyek iránt, melly elő fogja terjeszteni mind azon hosszadalmas adatokat, mellyek kezénél vannak, e dologban terjesszen elő a háznak javaslatot. Meggyőződésem szerint, ha e dologban valamit tenni kíván a ház, és mennyire van határozva, jobban lesz így előkészítve, mintha egy javaslatlaltal a ministerium előállana; mert méltóztassanak elhinni, tiszta őszinteséggel teszem azon nyilatkozatot, hogy rendkívüli hatalmakra lesz szüksége a nemzetnek; a ministerium, melly a törvénynek korlátai közé van szorítva, nem mentheti meg a hazát. En, a minister, nyilatkoztatom ezt ki a háznak. Tehát ennek nem ministerialis kérdésnek, hanem a közveszélynek és a közhaza iránti kötelességnek érzetéből mindnyájunk emanatiójának kell lenni. Tehát kérem a hazát: méltóztassék egy biztalmat kirendelni. A mondottakat mind reassumálni alig hírom, ha jól emlékezem, esedeztem a háznak, Beöthy Ödön kormány biztosra nézve, 2-or kértém a hazát, hogy manifestumot bocsásson Európához, s kösse össze ezt egy felszólítással a magyar nemzethez, mellyben világosságra legyen hozva, hová vezettetik e nemzet, és hogy biztosok fognak nevezetni az országban a ház részéről, a kik előszóval mondják meg a népeknek, hová ragadtatik, hová vezettetik, és gyűjtse össze, ha kell, a hazának összes erejét, a haza megmentésére. 3-or küldöttség nevezessék Bécsbe, és 4-or egy biztalmat a horvát ügyek iránti előkészítésre. Méltóztassanak megbocsátani, többet nem szóhatok, mert beteg vagyok (Éljen! elfogadjuk! mondasék ki a végzés).

A ház többsége ezen indítványok mellett már beszéd közben is általános felállással nyilatkozott, később ugyanezt levé, midőn az elnök által kitűzettek. Beöthy Öd. rendkívüli felhatalmazására, és a Bécsbe menendő küldöttségre, nyilvános szavazás történnén: az első 331 szavazattal 2 szó ellenében, a második a jelen volt 333 tag összes szavazatával eldöntetett, s a holnap Pázmándi elnöklete alatt elinduló 100 tag nevei kihűztak, — a manifestumot s a horvát ügyben működendő 12 tag nevei pedig czédulakon beadattak. Az ülés végén kissé hosszabb vita keletkezett Kossuth első indítványán; azonban az írott szerkezet, mellyt maga az indítványozó küldött, ismét helyrehozott mindent.

Ennek megalapítása után a belügyminister igen öröndetes hirt tudatott a házzal: miszerint a ráczok híres perlaszi tábor seregeink által bevétetett. Az ostrom két óra hosszáig tartott, miután a mieink a tábort rohanással bevették. A ráczok számos halottat számlálnak; mieink keveset. A ráczoktól elfogatott 7 ágyú és számos löszer. Az ellenség azon perczben, mikor a sürgöny elküldetett, még folyvást üzetett. A csatában résztvettek: a főhg Mihály nevet viselő gyalog sorkatonák; a honvédek 10-ik zászlóalja; a Don Miguel százada; több huszár század, és Voroneczki vezérlete alatt a táborba ép akkor megérkezett gyorsvadász csapat. Megjegyzendő, hogy a csata véletlenül történt. Főleg a seregeink keblét dagasztó nagy harcviagy okozta. Seregeink már egy szólván, dühödtek voltak a ráczok ellenében — mond a tudósítás — és azért sept. 2-ikán megtörtént az ütközet — és a diadal!

A képviselők a csata híreiről leirhatatlan örömmel fogadták. A borús aggodalmak közepette egy sügára az örömmek egészen átvillanyozta az ingerült és sötét kedélyeket. — Az ülés 3 órakor eloszlott, s 5 órakor ismét folytatni fog.

A képviselőház 4-ki ülése d. u. 5 órakor folytatván, a délelőtt hozott határozatok meghitelesítettek és a felsőháznak átküldettek. — Ugyanezen határozatok a felsőház által is elfogadtatván, a felsőház részéről a küldöttség 20 taggal szaporított meg.

Sept. 5-én déli 12 órakor Pálfi János elnöklete alatt összejövén, egy pár jelentésen kívül egyéb nem történt, mint, hogy a horvátügyi 12 és a manifestum szerkesztésével megbízott 5 tagu választmány tagjaira nézve a választás eredménye kijelentetett. Az elsőnek tagjai lettek szavazattöbbség szerint: Kubinyi Ferencz, Pálfi J., Kazinczi G., Madarász L., Nyári, Bezerédj István, Patai, Lónyay G., Záborszki, Palóczy, Bónis és Ghiczi Kálmán.

Az 5 tagu választmány tagjai lettek. Ghiczi, Kemény Dénes. Nyári, Kossuth Lajos, Pá-

máti Dénes. — Ugyan e nap d. u. 5 órakor indul azon gőzös Bécs felé, mely magával viszi a 100 tagú küldöttséget és a nemzet képviselőinek határozatát.

A képviselőház, ha csak rendkívüli intézkedés nem történik, e küldöttség visszatérteig nyit üléseket nem tart, de az osztályi munkálatok folytattak.

Belföldi hirmondó.

Temesvár, sept. 2. A kassai vitéz önkéntesek Fehértemplomnál aug. 30-dikán másodszor bizonyítják be rendíthetlen bátorságukat és elszántságukat. Az embertelen rablók, kik már Moldovabányát lángok martalékává tevék, és ezelőtt 8 nappal Torontálmegyében Hajducizát megtámadták, főleg Fehértemplomot tették pusztítások végcéljául; de aug. 30-án a vitéz kassai önkéntesek által szerencsésen visszaverettek. Általános vélemény, hogy az ellenséget teljesen meg lehetett volna semmisíteni, ha Blomberg azon erővel és erővel lépett volna fel, melyet tölle méltán várhatnánk. Minden bizalmunkat elvesztjük iránta, ha más netalán adandó alkalommal eddigi bocsáthatatlan hibáit helyre nem hozza. Az ellenség részéről szinte 200 hullott el, a többi futásnak eredt, a nélkül, hogy részünkről üldöztek volna, miért a bünsúly Blombergen fekszik.

Kecskemét, sept. 3. Városunk 318 önkéntest állít a háború végéig, saját költségén, minden egyénnek 20 ezüst frtot és egész öltözetet adván. Ezenkívül a mesterlegények, ha majd visszakerülnek, remekelés nélkül ingyen vétetnek be a czéhbe; kik pedig nem idevalók, de itt kívánának megtelepedni, ingyen lakosi-jogot nyerve nekik. — Szép! de még szebb, hogy alig 2 hét alatt a kívánt szám majdnem egészen kiván.

N. Beckserek, sept. 3. Pár nap előtt azt mondá Csurogon Sztratimirovics, pártütő tábornok, nem született még az az ember, ki a perlaszi tábor bevenné. Éltében akkor állítható a legvakmerőbbet, mert a perlaszi tábor tegnap, azaz sept. 2-án reggeli 7 óra tájban, katonáink által nemcsak bevételt, hanem teljesen megsemmisített. Sokáig vártuk e nagy napot, s im eljőve az. Örömben úszik, áradoz minden honfi kebele, a tegnapi diadal örök emlékü babérral koszoruzza harczosaink homlokait. Előtte való este kivonult Kiss Ernestsz főparancsnokunk az itteni katonasággal, ágyuteleppel Ecskára, s itt egyesülvén a Vetter alezredes parancsnoksága alatt állott katonasággal, reggel 5 órakor megkezdte a támadást. Erőnk 3 részről való fölállítva, jobbról a Mihály gyalogság, debreczeni honvéd zászlóalj, s egy század bihari nemzetiörös; szembe a Voroneczky egy századja, Don Miguelek; balról Würtemberg s Hannover huszárság, 14 ágyú minden oldalról, lovassággal fődözve. A rablók már éjjel eleve értesítették az ütközetről a n. becskerekéi ráczok által adott jellel — mint ennek nyomára jutánk — csóvak felgyújtásával, ágyulóvéseinkre azonnal feleltek, a mieink mindig előbbre nyomultak, s a Mihály gyalogok, majd a honvédek, Voroneczkiek, Don Miguelek a sánczokat meghágták, balrul pedig a huszárság csaknem bekeríté őket, mint az oroszok, úgy vívtak harczosaink, tüzeink felségesen löttök, a rablók futásnak indultak, kocsikra pattantak, s egyik rész Titelre — hova futott a vezér Drakulics is 2 századdal —, másik rész Cséntára futott, katonaságunk egészen bevette a sánczokat, felperzselt a tanyákat, 12 ágyút elfogott tőlük, 4 munitiószekérrel — úgyhogy a rablóknak csak egy, némelyek szerint kettő maradt — több tüzért lelőttek, s mintegy 2-300-at, a kik ott hevernek a sánczokban, szememmel láttam. Veszteségünk 7 halotthól s 30 sebesítettől áll, fájdalom, e nélkül nem lehet ütközetet nyerni. Kár a lelkesekért, hogy illy rablók elleni harczban kellek elvérzeniök. Meg van sebesítve a honvédi őrnagy Szemere is *). Vajha legalább a megsebesítetteknek tudnánk megtartani éltöket! — Bo lévén véve a sánczok, katonaságunk Perlasz alá nyomult, a német lakosok fehér zászlókkal

*) Újabb hírek szerint már meghalt.

mentek ki elébük, könyörögtek irgalomért. A főparancsnok egy ágyuteleppel, lovas s gyalog katonasággal bement a városba, egy rácz sem vala látható. Meg lehetett volna semmisíteni, elpusztítani örökre, el a Végvidéket, le egész Fehértemplomig; de mi nem vagyunk barbarok. Látják a czudarok, hogy nemes ellenséggel van dolguk, míg mi rablók küzdünk. Perlaszról magához vévén a főparancsnok 20 mázsa löport, 68 ezer kész töltést, a rablók egész készületét, visszatért — a sánczoknál katonaságot hagyva hátra — N. Beckserekre. Leírhatlan vala az öröm, mely kebleinket elárasztá; lefeszhetlen a lelkesedés, mellyel a harczfiak fogadtattak, föl vala állítva a nemzetörös — melly a város védelmére egész nap fegyverben állott — egekig dörgő éljenek tolmácslánk keblünk érzeményeit (rácz nem vala látható, egyrészt jobb, hogy nem varák keblünk boldogságát). A főparancsnok Kiss ezredes, e napot nevezheti élte legszebbikének, neki jutott a szerencse a parancsnoksága alatt állott lelkes sereggel megsemmisíteni, megalázni a rabló csoportot. Őt megváltóként élteti városunk népe. Benne magyar szív, lélek buzog; áldja meg minden lépteit a gondviselés, s adjon a hazának sok illy tiszta érzelmű harczfit. — Nagy rész illeti a dicsőségéből Vetter — Mihály gyalogsági — alezredes, ezt elismeri az egész katonaság, ő egy ritka lángész, kiben van akarat, van tehetség; hosszú életet e harczfinak is; míg illy katonáink vannak, nincs mit félni éltünk! A katonaságból nem lehet egyeseket kiemelniük, ők együl egyig úgy vívtak, mint oroszok; a honvédek nem különben; a Voroneczky századból, fájdalom! legtöbb a sebesült; jele, hogy ott valának lelkes vezérökkel, hol a veszély legnagyobb volt. Mit mondjunk a derék tüzérekről, a tett maga beszél, egy pár ágyút a rablótól egészen szétlőttek. Éljen lelkes vezetőjük Srownalik Ferencz fő tüzér, éljenek vitéz társai. Az elfogott ágyúkat, mint gyermeköket, olly örömmel nézék; a nép megütközve látta, hogy azok is ollyan ágyúk, mint a mieink, fájdalom! a rablók által ellenünk, a hű magyar nép ellen használtat. Kérdezzetek, honnét kapták ezt? erre a kérdésre legjobban felelhetnének a camarilla hünes hősei! — A nap dicsőn áldozott le; azzal resztyük be közlésünket: adja az ég, hogy úgy verjük szét a hazánkat fenyegető ellenséget, mint veretett szét a tegnapi napon a perlaszi tábor. — Varga Ferencz.

Külföld.

Németország, Frankfurt, aug. 29. A mai gyűlésben Eisenmann Magyarországot illetőleg újolag interpellálta a külügyministert: iszonyu reactiót látok, ugymond, közeledni. Volt idő, így folytatja szónok beszédét, midőn egy ártatlan darabka papírban nem láttam reactiót, ki akkor tiszta üvegen nézett, nem látta azt, de most látom. Igen tiszteleltre méltó forrásból tudom, hogy 24.000-nyi cseh, lengyel és német sereg vonúl Olaszországba, hogy ugyanannyi horvátok helyét töltse be, kik Jellacsich seregéhez fognak csatlakozni a végre, hogy Magyarország függetlensége ellen harczoljanak; míg a 12.000-ból álló magyar seregnek tiltva van Olaszországból visszatérni. Magyarországot tán csak megalázni akarják; azonban az austriai ministerium ezen eseményeknek valószínűleg még csak kimeneteli lehetőségét sem ismeri. Magyarországgal kezdik, Németországgal fogják bevégezni. — Szónok hiteles forrásból tudja, hogy Windischgraetz, Radezki és Jellacsich folytonos levelezésben vannak, s czelszövényeik lelke Hammerstein. Kívánja, hogy a bizottmány, indítványaira mielőbb adja be jelentését; ő minden ötödnap fogja sürgetni. Míg a középponti hatalom mindenféle követeket küld, Magyarországra még sincs küldve. Minden, Magyarország függetlenségének támogatásától függ. Heckscher minister nem levén jelen az ülésben, az elnök kinyilatkoztatja, hogy az interpellatiót neki kézbesíteni fogja, egyszersmind nyilatkozatát kikérendi, hogy mikor kíván arra felelni.

Velence. Az olasz függelenség utolsó horonyát ma a velencei orosz lány körmei között látjuk. E város — melly alig látszik emberi kezek által építve lenni, s melly egy maga annyiszor volt fő tényezője a történetírásnak — ma ismét nagyszerű esemény színpada. Az annyi századok nagyságának tovatünését némán szemlélő sz. Mark-piaczi orosz lány ma ismét — miként századok előtt, midőn a világkereskedés képe volt ezrek meg ezrek tolongását látja, s hallja a harczosok kihívó hiáltásait. De a zaj nem győzelmi hírt jelent, élethalálra készülnek a Dandolók s Foscasik ivadécai; s a méltóságteljes doge — az egyszerű democrat férfi, Manin Dániel, ki egyik szobor talpatatára hágva a sz. Mark piaczon, azt kérdi a harczias tömegetől: akartok élni, vagy halni Olaszország független szabadságáért? s a nép, igen-t rivalg reá. És megesküszik vele együtt halni az igaz ügyért. Ez mai képe Velencének,

— **Franciaország, Paris, aug. 23án.** Az agályt s nyugtalanságot élesztő hírek még sehogy sem tűntek el a közéletből. Sőt minden feltűnő eseménynél, minek okát a tömeg egyszerre kitalálni nem képes, vagy gyákorta egy gyanú vagy sejtelmeké kimondott szónak következtében, új serege támad a kósza s leggyakrabban ijesztgető híreknek. — Annyi igaz, hogy a pártok még a köztársaság születése óta illy élesen egymás ellenében nem állottak; s igen természetesen a híresztelt zavarok okául egyik a másikat gyanúsítja. A mérsékelt democrat párt, minő az egész jelen kormány — legnehezebb állásban van, mert neki a monarchicus vagy is retrograd mozgalmak ép olly veszélyesek mint túlzó vagy veres demokraták commonisticus törekvései. A két másik párt végeredményben élesen áll ugyan egymással szemközt, de céljának közel eszközében — a köztársaság megbuktatásában egy kézre dolgozik. — Természetesen a három párt közt mind számra, mind értelmiségre, a jelen köztársasági kormány hívei birnak többséggel, s nem is félhetni, hogy egy vagy másik által kiszorították helyéből. Hanem annyi kétségen kívül van, hogy az alkotmány teljes elkészültéig s a proletarismus mérgebb fekélyeinek gyógyultáig több megrohanásnak lesz kitéve. S talán ezeknek elsője a vizsgálódó bizottmány jelentésének tárgyalása lesz. — Erős tüzpróbája lehet ennek még az olaszországi fegyveres beavatkozás is. De nagyon csalatkoznak azok, kik úgy vélekednek, hogy a havasi tábor előcsapatával Olaszország felé ugyanegy időben fog Franciaország felé a reactio minden serege megindulni. — Kábáság! Parisban még európai háboru esetében sincs jövője többé a királyságnak; hanem az kétséges, ha valljon másutt is, nem ez fogja-e épen lehetlenné tenni a koronákat?

H I R D E T É S E K.

(33) (2. 3.)
A debreczeni „István gőzhengermalom“ igazgatósága a vállalkozó közönséggel kereskedői érintkezésbe olajtán bocsátkozni, ezennel jelenti, hogy a megkívántató több ezer köböl tisztabúza beszerzését e f. hó 20-ik reggeli 9 órakor a gőzmalom épületébe tartandó árlejtés útján kívánja eszközölni. — Bővebb értesítést vehetni helyben, igazgató Wallis Vilmos úrtól.

(28) (3. 3.)
Hirdetés.
Beregh-megyében kebelezett Munkács-Sz. Miklósi uradalomhoz tartozó erdőekben termelt ideitölgy- és bükk-makk használata, folyó évi szeptember 18-dikán Munkácson, az uradalmi főtitéség teremében, nyilvános árverés-útján haszonbérbe fog adtatni. —

(29) (2. 2.)
Házak eladása.
Debreczen sz. kir. város 1848-ik év augusztus 21-én tartott közgyűlése határozata folytán, a v a r g a u t c z a i utcza házának telke, a rajta levő épülettel együtt akár egy tagban, akár kétfelé hasítva, valamint a régi serfőző házak telekje a rajta levő épületekkel együtt, egy tagban vagy részekre is szaggatva, folyó évi szeptemb. hó 19-kén délelőtt s folytatól a délutáni órákban új árverésre kitétetnek; a venni szándékozók előlegesen is értekezhetnek az építészeti szakbizottmány elnökével Szöllösy Jánossal.